

УДК 811.16(062)(049.3)

УДК 821.16(062)(049.3)

Јасминка ДЕЛОВА-СИЛЈАНОВА

Филолошки факултет „Блаже Конески“

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје

jasmin.del@flf.ukim.edu.mk

ЗИМСКАТА И ЛЕТНАТА СЛАВИСТИЧКА ШКОЛА НА КАТЕДРАТА ЗА СЛАВИСТИКА ПРИ ФИЛОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“ – СКОПЈЕ

Во учебната година 2024/2025 Катедрата за славистика при Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ за првпат ги организираше **Зимската и Летната славистичка школа**, настани наменети за средношколци што покажуваат интерес за јазиците, културите и литературите на словенските народи. Овие школи произлегуваат од досегашната пракса на Катедрата активно да се претставува пред учениците низ средните училишта во државата, а новиот концепт претставува природно продолжение на тие активности, со цел промоцијата да стане подлабока, подостапна и посистематска.

Целта е, истовремено, едноставна и далекусежна: да им се даде можност на средношколците уште пред уписите да се запознаат со студиските програми, со наставата, со професорите и со академската атмосфера, како и со реалните професионални можности што ги нуди славистиката денес. Позитивните одгласи и интересот на учениците веќе охрабруваат за овие школи да се планираат како традиционални годишни настани.

Цели на програмата

Зимската и Летната славистичка школа имаат неколку јасно дефинирани цели:

- запознавање со јазиците што се изучуваат на Катедрата: полски, чешки, руски, словенечки, хрватски, српски и украински јазик;
- прикажување конкретни фрагменти од наставата – како изгледа еден час по странски јазик, што се учи, кои материјали се користат;

- поттикнување интерес за словенските култури, митологии и литератури, преку лесно прилагодени тематски предавања;
- информирање за академските програми за студентска размена: Erasmus+, CEERUS, билатерални соработки, краткорочни и летни школи во повеќе словенски земји и
- размислување за идната професија: преведувач, лектор, наставник, културен работник, медиумски професионалец, дипломатски и административни улоги во меѓународни институции.

Наставата беше намерно организирана, токму, во периодите кога средношколците имаат слободно време – зимскиот распуст во јануари и летниот распуст во јуни – со што се овозможи поголема достапност на сите заинтересирани.

За да се вклучат и учениците од внатрешноста, целата програма беше спроведена во хибридна форма: со физичко присуство во Библиотеката за славистика и со паралелно следење преку платформата Zoom.

Содржинска рамка на школите

И двете школи траеја по една недела и беа организирани во тематски сегменти. Наместо да се набројуваат по денови, подолу е прикажан систематски преглед по области, што овозможува појасна слика за целокупната концепција.

1. Вовед во јазиците што се изучуваат на Катедрата

Еден од најважните аспекти беше запознавањето со основите на словенските јазици. Учениците имаа можност да присуствуваат на: прв час по полски, прв час по чешки, вовед во рускиот, запознавање со српскиот и хрватскиот, презентација за словенечкиот јазик.

Часовите се одржуваа на пријателски и интерактивен начин: учениците учеа основни поздрави, изговор, фонетика, едноставни дијалози и културни фрази. Целта не беше совладување материјал, туку искусување на атмосферата на еден вистински универзитетски јазичен час.

2. Преведување, „лажни пријатели“ и јазични споредби

Меѓу поинтересните делови беа предавањата посветени на „лажните пријатели“: македонско–полски, македонско–чешки, руско–македонски.

Овие теми имаа за цел да им претстават на учениците колку можат јазиците да бидат интересни, но и предизвикувачки и како можат мали разлики во формата да создаваат големи разлики во значењето. Часовите беа забавни, динамични и лесно разбирливи, што создаде дополнителна мотивација кај учениците да размислат за професијата преведувач.

3. Славистика преку култури: легенди, традиции и современи културни модели

Мошне важен сегмент беше и претставувањето на културното богатство на словенските народи преку: легенди од Полска и Хрватска, чешки и словенечки културни особености, традиции на народите во Русија, симболи и митови (како „Љубљана – град на змејовите“).

Овој дел покажа дека јазикот никогаш не се изучува изолирано – културата, историјата и литературата се рамноправни делови од идниот професионален профил на славистот.

4. Современи пристапи: јазикот во медиумите, технологијата и литературата

Посебен интерес кај средношколците предизвикуваат и модерните теми што беа дел од предавањата, како: научната фантастика во словенските книжевности, јазикот во дигиталната ера, книжевноста и филмот – споредби и адаптации.

Овие содржини покажуваат дека славистиката не е само „традиционална филологија“, туку и поле во чекор со современите културни и технолошки промени.

5. Запознавање со програмите за меѓународна размена

Во посебни сесии учениците добија и конкретни информации за академските програми за студентска размена: Erasmus+ – престои на универзитети во Полска, Чешка, Словенија, Хрватска и Србија; CEEPUS – размена преку академски мрежи; летни и зимски школи во странство, можности за јазични курсеви и специјализирани семинари.

Најголем дел од учениците првпат слушнаа дека таквите размени се достапни веќе од втората студиска година, што дополнително ги зголеми нивната мотивација и интересот.

6. Методика на реализирање: интерактивност и пристапност

И зимската и летната школа беа осмислени учениците да се чувствуваат вклучени, без притисок и без обврска за оценување. Наставата беше интерактивна, визуелно поддржана, заснована на примери, кратки текстови, видеоматеријали, со можност за активна дискусија.

Заклучок

Првото организирање на Зимската славистичка школа и на Летната славистичка школа покажа дека ваквите активности се важен и природен дел од промоцијата на студиите. Средношколците добиваат директен контакт со јазиците, професорите и академската средина, што им помага да донесат поинформирана одлука за своето понатамошно образование.

Позитивните реакции, интересот и активната вклученост на учениците ја охрабруваат Катедрата да ги развива и унапредува овие школи, како традиционален годишен настан, кој ќе ја претставува славистиката на отворен, непосреден и пристапен начин.

